

CROSSED

СЯ

niets is wat het lijkt

Ally Condie

OSSED

Vertaald door Mechteld Jansen

Lemniscaat Rotterdam

Van Ally Condie verscheen bij Lemniscaat
Matched

© Nederlandse vertaling: Mechteld Jansen 2012

© Vertaling Dylan Thomas, 'Geef je niet over aan die zachte nacht' en
Alfred Lord Tennyson, 'Voorbij de branding': Jesse Goossens 2012
Nederlandse rechten Lemniscaat b.v. Rotterdam 2012

ISBN 978 90 477 0402 7

Beeldmaker: © Samantha Aide 2011

Omslagontwerp: © Theresa Evangelista 2011

Jacket design reproduced by arrangement with Dutton Children's Books,
a division of Penguin Young Readers Group, a member of
Penguin Group (USA) Inc.

Illustratie kaart: © Dave Stevenson 2011

Tekst © Allyson Braithwaite Condie 2011

Oorspronkelijke titel: *Crossed*

First published by Dutton Books,
a member of Penguin Group (USA) Inc.

All rights reserved.

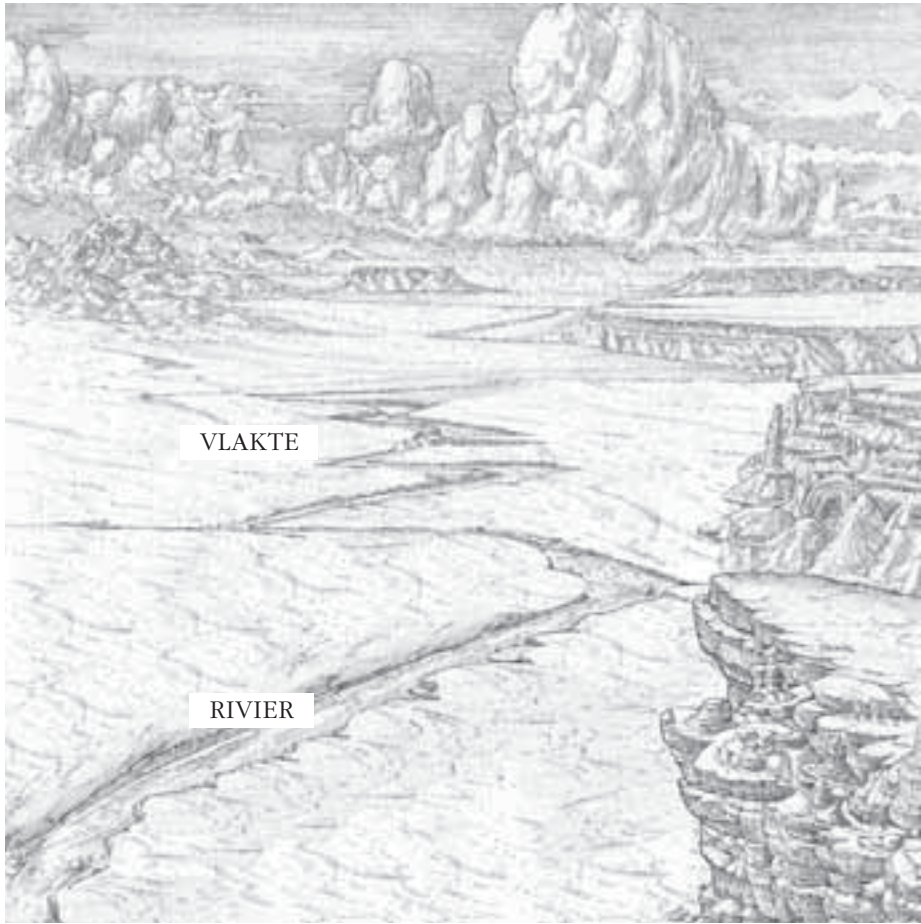
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere
wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk en bindwerk: Drukkerij Wilco, Amersfoort

*Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbesten-
dig papier en geproduceerd in de Benelux waardoor onnodig en milieuverontreini-
gend transport is vermeden*

Voor Ian,
die naar boven keek en begon te klimmen

A TERUG NAAR DE UNIE

VLAKTE

RIVIER

< NAAR DE OPSTAND

BUITEN PROVINCIES

HET RELIËF

VOORBIJ DE UNIE

GEEF JE NIET OVER AAN DIE ZACHTE NACHT

Dylan Thomas

Geef je niet over aan die zachte nacht,
Vlam op als d'oude dag ten einde loopt;
Vecht, vecht tegen het sterven van het licht.

Ook een wijs man die 't duister passend acht,
Omdat geen bliksem aan zijn woord ontsproot,
Geeft zich niet over aan die zachte nacht.

Goede man, bij de laatste golf, betraand gezicht,
Waar dapp're pogingen niet straalden als gehoopt,
Vecht, vecht tegen het sterven van het licht.

De wilde, die de zon bezong op jacht,
Ontdekt te laat, hij heeft haar glans geroofd,
Geeft zich niet over aan die zachte nacht.

Ernstige, de dood nabij, ziet met verblindend zicht
Ogen kunnen als kometen vlammen, al is hun licht gedooft
Vecht, vecht tegen het sterven van het licht.

En jij, mijn vader, die daar eenzaam wacht,
Vervloek, zegen mij met felle tranen en belooft:
Geef je niet over aan die zachte nacht.
Vecht, vecht tegen het sterven van het licht.

VOORBIJ DE BRANDING

Alfred Lord Tennyson

Zonsondergang en avondschijn
Een roep komt mij zeer na!
Moge de branding rustig zijn
Als ik de zee op ga.

Het tij beweegt een slaap gelijk,
Voor schuim of klank te groot,
Als wat kwam uit het diepste rijk
Terugkeert naar zijn schoot.

Schemerlicht en avondbel
En daarna valt de nacht!
Moge er geen leed zijn in 't vaarwel
Als mij het zeeschuim wacht.

Als ik deez' Tijd en Plaats verlaat,
De vloed drage mij ver,
Ik hoop dan zelf mijn Loods te zien
Voorbij de branding her.

1

Ky

Ik sta in een rivier. Hij is blauw. Donkerblauw. Hij weerspiegelt de kleur van de avondlucht.

Ik beweeg niet. De rivier wel. Hij duwt tegen me aan en ritselt door het gras aan de walkant. ‘Kom eruit,’ zegt de Officier. Vanaf zijn plek op de oever richt hij zijn zaklamp op ons.

‘U zei dat we het lichaam in het water moesten leggen.’ Ik begrijp de Officier opzettelijk verkeerd.

‘Ik zei niet dat je er zelf in moest,’ zegt de Officier. ‘Laat los en kom eruit. En neem zijn jas mee. Die heeft hij nu niet meer nodig.’

Ik kijk op naar Vick, die me met het lichaam helpt. Vick is het water niet ingegaan. Hij komt hier niet vandaan, maar iedereen in het kamp kent de geruchten over de vergiftigde rivieren in de Buiten Provincies.

‘Er is niets aan de hand,’ zeg ik zacht tegen Vick. De Officieren en de Autoriteiten willen dat we bang zijn voor deze rivier – voor alle rivieren – zodat we er nooit uit zullen proberen te drinken, en nooit zullen proberen ze over te steken.

‘Wilt u geen weefselmonster nemen?’ roep ik naar de Officier op de oever terwijl Vick nog aarzelt. Het ijzige water reikt tot mijn knieholtes en het hoofd van de dode jongen knakt achterover. Zijn open ogen staren naar de lucht. De doden zien niets, maar ik wel.

Ik zie te veel. Dat heb ik altijd gedaan. Woorden en beelden vormen in mijn hoofd vreemde verbanden, en waar ik ook ben, zie ik details. Nu ook. Vick is geen lafaard, maar de angst tekent zijn gezicht. De rafels aan de mouwen van de dode jongen slieren door het water waar zijn arm naar beneden hangt. Zijn smalle enkels en blote voeten lichten bleek op in de handen van Vick, die dichterbij naar de waterkant stapt. De Officier heeft ons al de laarzen van het lichaam laten uittrekken. Nu zwaait hij die aan de veters heen en weer als een

zwarte slinger die de tijd wegtikt. Met zijn andere hand richt hij de lichtbundel van de zaklamp recht in mijn ogen.

Ik gooi de jas naar de Officier. Hij moet de laarzen laten vallen om hem op te vangen. ‘Laat maar los,’ zeg ik tegen Vick. ‘Hij is niet zwaar. Ik red het wel.’

Maar Vick stapt ook het water in. Nu worden de benen van de dode jongen nat, en zijn zwarte burgerkleding raakt doorweekt. ‘Dit is nou niet bepaald een Laatste Banket,’ roept Vick naar de Officier. Zijn stem klinkt kwaad. ‘Heeft *hij* het eten van gister soms uitgekozen? Dan verdient hij het om dood te zijn.’

Ik heb al zo lang mijn woede onderdrukt, dat hij nu tastbaar lijkt te worden: hij vult mijn mond en ik slik hem door, de smaak scherp en metalig alsof ik op aluminiumfolie kauw. Deze jongen is gestorven omdat de Officiers een inschattingsfout hebben gemaakt. Ze hebben hem niet genoeg water gegeven waardoor hij te snel is overleden.

We moeten het lichaam verbergen omdat we in dit doorgangskamp niet horen te sterven. Daarmee dienen we te wachten tot ze ons naar de dorpen hebben gestuurd waar de Vijand met ons zal afrekenen. Maar dat gaat niet altijd goed.

De Unie wil dat we bang zijn om te sterven. Maar dat ben ik niet. Ik ben alleen bang om op de verkeerde manier dood te gaan.

‘Zo gaat het met Dwalingen,’ zegt de Officier ongeduldig. Hij zet een stap in onze richting. ‘Dat weet je. Geen laatste maaltijd. Geen laatste woorden. Laat los en kom eruit.’

Zo gaat het met Dwalingen. Als ik naar beneden kijk, zie ik dat het water net als de lucht zwart is geworden. Ik laat nog niet los.

Burgers krijgen een Laatste Banket. Laatste woorden. Een weefselmonster wordt opgeslagen zodat ze een kans hebben op eeuwig leven.

Aan het eten en het weefsel kan ik niets doen, maar ik heb wel woorden. Ze spelen altijd door mijn gedachten, met de beelden en de cijfers.

Dus ik fluister woorden die lijken te passen bij de rivier en de dood.

*Als ik deez' Tijd en Plaats verlaat
de vloed drage mij ver
Ik hoop dan zelf mijn Loods te zien
voorbij de branding her*

Vick kijkt me verbaasd aan.

'Laat hem gaan,' zeg ik, en dat doen we tegelijkertijd.

2

Cassia

De modder is deel van me geworden. Het hete water van de wasbak in de hoek loopt over mijn handen en kleurt ze rood. Het doet me aan Ky denken. Mijn handen lijken nu een beetje op die van hem.

Natuurlijk doet alles me aan Ky denken.

Ik schrob mijn vingers nog één keer met een stuk zeep dat de kleur heeft van deze novembermaand. Op een bepaalde manier hou ik van de modder. Het gaat in alle plooiën van mijn huid zitten en vormt een landkaart op de rug van mijn handen. Ik was een keer zo moe dat ik, toen ik naar de lijnen op mijn huid keek, dacht dat ze me de weg naar Ky zouden wijzen.

Ky is weg.

Dit alles – deze Provincie ver weg, het werkkamp, mijn vuile handen, mijn uitgeputte lichaam, mijn kwellende gedachten – is veroorzaakt doordat Ky weg is, en ik hem wil vinden. En het is merkwaardig hoe een afwezigheid als een aanwezigheid kan voelen. Een gemis dat zo alomvattend is, dat als het er niet meer zou zijn, ik me stomverbaasd om zou draaien om te ontdekken dat de kamer toch leeg is, terwijl er even daarvoor in ieder geval *iets* was, ook al was *hij* het niet.

Ik draai weg van de wasbak en kijk onze hut rond. De avond kleurt de smalle ramen boven in de muren donker. Het is de laatste avond voor een verplaatsing; de volgende werkopdracht zal mijn laatste zijn. Er is me verteld dat ik hierna naar Centraal zal worden Overgeplaatst, de grootste Stad van de Unie, om mijn definitieve werkpositie in een van de sorteercentra daar te gaan vervullen. Een *echte* werkpositie, niet dit gegraaf in de modder, deze bikkelharde arbeid. Tijdens deze drie maanden van mijn werkopdracht heb ik in verschillende werkkampen gezeten, maar tot nu toe was dat altijd in de Provincie Tana. Ik ben niet dichter bij Ky gekomen dan toen ik hieraan begon.

Als ik wil weglopen om Ky te zoeken, zal dat snel moeten gebeuren.

Indie, een van de andere meisjes uit mijn hut, duwt me opzij, op weg naar de wasbak. ‘Heb je nog wat warm water voor ons overgelaten?’ vraagt ze.

‘Ja,’ antwoord ik. Ze mompelt wat terwijl ze de kraan opendraait en de zeep pakt. Een aantal meisjes staat achter haar in de rij. Anderen zitten vol verwachting op de rand van de stapelbedden die langs de muur staan.

Het is de zevende dag, de dag dat de berichten komen.

Voorzichtig maak ik het kleine zakje los van mijn riem. We hebben allemaal zo’n zakje, en horen dat altijd bij ons te dragen. Het zit vol berichten; net als de meeste andere meisjes houd ik de papiertjes bij me tot ze niet meer te lezen zijn. Ze lijken op de kwetsbare bloemblaadjes van de nieuwrozen die Xander me gaf toen ik uit onze woonwijk vertrok, en die ik ook bewaard heb.

Ik bekijk de oude berichten terwijl ik zit te wachten. De andere meisjes doen hetzelfde.

Het duurt niet lang voor de papiertjes aan de randen beginnen te vergelen en langzaam vergaan – de woorden zijn bedoeld om gelezen te worden en dan te vervliegen. In zijn laatste bericht vertelt Bram dat hij hard werkt op de akkers, en een voorbeeldige leerling is die nooit te laat op school komt. Daar moet ik om lachen, want ik weet dat hij de waarheid in ieder geval wat dat laatste betreft geweld aandoet. Ik krijg ook tranen in mijn ogen van de woorden van Bram; hij schrijft dat hij Grootvaders microkaart, die in het gouden doosje zat tijdens zijn Laatste Banket, heeft bekeken.

De geschiedkundige leest een samenvatting voor van Grootvaders leven en aan het eind volgt een lijst van Grootvaders meest geliefde herinneringen, schrijft Bram. Hij had er voor ieder van ons één. Zijn liefste herinnering aan mij was toen ik mijn eerste woordje zei, en dat was ‘meer’. Zijn liefste herinnering aan jou noemde hij ‘de dag van de rode tuin’.

Toen de microkaart tijdens het Banket werd afgespeeld, heb ik niet goed opgelet – ik was te veel bezig met Grootvaders laatste uren in het

heden, om mijn aandacht bij het verleden te kunnen houden. Ik was vast van plan om de kaart nog eens te bekijken, maar heb dat nooit gedaan, en nu wilde ik dat dat wel zo was. Sterker nog, ik wilde dat ik me de dag van de rode tuin kon herinneren. Ik kan me *heel veel* dagen herinneren dat ik met Grootvader op een bankje zat te praten tussen de rode knoppen in de lente, de rode nieuwrozen in de zomer of de rode bladeren in de herfst. Dat heeft hij vast bedoeld. Misschien is Bram wel 'en' vergeten en moet het meervoud zijn – Grootvader herinnerde zich *de dagen van de rode tuin*. De lente-, zomer- en herfstdagen dat we zaten te praten.

Het bericht van mijn ouders klinkt vooral opgetogen; ze hebben gehoord dat mijn volgende wisseling van werkkamp de laatste zal zijn.

Ik kan het ze niet kwalijk nemen dat ze blij zijn. Ze geloofden sterk genoeg in de liefde om mij een kans te geven Ky te vinden, maar ze zijn er niet rouwig om dat die kans nu ten einde loopt. Ik heb er bewondering voor dat ze het me hebben laten proberen. Dat is meer dan de meeste ouders gedaan zouden hebben.

Ik maak een stapeltje van de berichten en denk aan speelkaarten, denk aan Ky. Als ik nou eens tijdens de volgende verplaatsing bij hem kon komen? Als ik me verborgen houd in het luchtschip en mezelf als een baksteen uit de lucht in de Buiten Provincies laat vallen?

En als ik dat doe, wat zou hij van me denken als hij me na al die tijd weer ziet? Zou hij me wel herkennen? Ik weet dat ik er anders uitzie. Niet alleen mijn handen. Hoewel ik goed te eten heb gekregen, ben ik dunner geworden door het harde werk. Ik heb wallen onder mijn ogen omdat ik niet kan slapen, ook al houdt de Unie onze dromen hier niet bij. Hoewel het me verontrust dat ze zich niet erg om ons lijken te bekommeren, bevalt de vrijheid me om zonder elektroden te slapen. De gedachten aan oude en nieuwe woorden, en aan een kus die we stalen van de Unie toen die even niet keek, houden me wakker. Maar ik *probeer* wel te slapen, echt waar, want in mijn dromen kan ik Ky het beste zien.

Het enige moment dat we mensen kunnen zien, is als de Unie ons dat toestaat. In levenden lijve, via een contactscherm of op een mi-

crokaart. Ooit mochten de Burgers van de Unie foto's bij zich dragen van hun geliefden. Zo kon je je tenminste blijven herinneren hoe iemand eruitzag als hij vertrokken of gestorven was. Maar dat mag al jaren niet meer. En nu is de Unie zelfs gestopt met de traditie dat nieuwe Matches na hun eerste echte ontmoeting een foto van elkaar krijgen. Dat heb ik begrepen uit een van de berichten die ik *niet* heb bewaard – een boodschap van het Matchministerie dat was verstuurd aan iedereen die ervoor had gekozen om gematcht te worden. Daarin stond onder meer: *Matchprocedures worden vereenvoudigd om zo doeltreffend mogelijk te functioneren en om het beste resultaat te verkrijgen.*

Ik vraag me af of er meer fouten zijn gemaakt.

Ik doe mijn ogen weer dicht en hoop dat ik Ky's gezicht voor me zie. Maar de laatste tijd lijkt ieder beeld dat ik oproep onaf te zijn, onscherp op verschillende plekken. Ik vraag me af waar Ky nu is, wat er met hem gebeurt, of hij het stukje groene zijde dat ik hem gegeven heb voor hij vertrok nog bij zich heeft kunnen houden.

Of hij mij nog bij zich heeft kunnen houden.

Ik haal nog iets tevoorschijn en vouw het papier voorzichtig op bed open. Met het papier komt een nieuwrozenblaadje tevoorschijn dat als een minibladzijde aanvoelt, en waarvan het roze – net als papier – aan de randen geel begint te kleuren.

Het meisje dat het bovenbed naast me toegewezen heeft gekregen, ziet wat ik doe, dus ik klim naar het onderbed. De andere meiden komen om me heen staan, zoals ze altijd doen wanneer ik dit papier tevoorschijn haal. Dit kan me niet in de problemen brengen – dit is geen illegale smokkelwaar. Het is op een gewone contactschermprinter uitgedraaid. Maar hier kunnen we alleen berichten uitprinten, dus deze flard kunst is waardevol geworden.

'Dit zou wel eens de laatste keer kunnen zijn dat we ernaar kunnen kijken,' zeg ik. 'Het valt uit elkaar.'

'Ik heb er nooit aan gedacht om een van de Honderd Schilderijen mee te nemen,' zegt Lin terwijl ze ernaar kijkt.

'Ik heb er zelf ook niet aan gedacht,' zeg ik. 'Iemand heeft het aan me gegeven.'

Xander. Thuis in onze woonwijk, op de dag dat we afscheid namen. Het is het negentiende van de Honderd Schilderijen – *De Coloradokloof* van Thomas Moran – waarover ik op school ooit een spreekbeurt heb gehouden. Ik vertelde destijds dat het mijn favoriete schilderij was, en Xander moet dat al die jaren hebben onthouden. Op onbestemde wijze maakte het schilderij me tegelijkertijd angstig en opgewonden – de lucht was zo spectaculair, het land zo prachtig en gevaarlijk, zo vol pieken en dalen. Ik was bang voor het immense van zo'n landschap. Tegelijkertijd voelde ik verdriet omdat ik wist dat ik dat nooit in werkelijkheid zou zien: groene struiken die zich vastgrepen aan rode rotsen, blauwe en grijze wolken die voorbijdreven, en overal goud en duisternis.

Ik vraag me af of Xander iets van dat verlangen in mijn stem heeft gehoord toen ik over het schilderij vertelde, of het hem daarom is opgevallen en hij het heeft onthouden. Xander speelt het spel nog steeds subtiel. Dit schilderij is een van zijn troeven. Als ik ernaar kijk, of een van de bloemblaadjes van de nieuwroos aanraak, weet ik weer hoe vertrouwd ik met hem was en hoeveel hij wist, en dan verlang ik naar wat ik heb opgegeven.

Ik had gelijk dat dit de laatste keer was dat we het schilderij konden bekijken. Als ik het weer oppak, valt het uit elkaar. We zuchten allemaal, tegelijk, en de stukjes papier zweven op de luchtstroom van onze adem.

'We kunnen het op het contactscherm bekijken,' zeg ik. Het enige scherm in het kamp hangt zoemend in de centrale hal, groot en luis-terend.

'Nee,' zegt Indie. 'Het is al te laat.'

Dat is waar; we worden geacht na het eten in onze hut te blijven.

'Misschien morgen bij het ontbijt,' probeer ik.

Indie maakt een wegwerpgebaar en wendt haar gezicht af. Ze heeft gelijk. Ik weet niet waarom, maar het is niet hetzelfde. Eerst dacht ik dat het *hebben* van het schilderij het bijzonder maakte, maar dat is het nog niet eens. Kijken naar iets zonder zelf bekeken te worden, zonder dat iemand ons vertelt hoe we het moeten zien. Dat is wat het schilderij ons gaf.

Ik weet niet waarom ik niet altijd schilderijen en gedichten bij me droeg voor ik hier kwam. Al dat papier in de contactschermen, alle luxe die ik had. Zoveel zorgvuldig uitgezochte schoonheid, waar we toch niet genoeg naar keken. Hoe kan ik ooit niet hebben opgemerkt dat het groen naast de canyon zo fris was dat je de gladde bladeren bijna kon voelen, hun kleverigheid als vlindervleugels die voor het eerst opengaan?

Met een snelle beweging veegt Indie de stukjes van mijn bed. Ze kijkt niet eens terwijl ze het doet. Daardoor weet ik hoe erg ze het vindt dat het schilderij verloren is gegaan: ze wist precies waar de stukjes lagen.

Ik breng ze weg om ze te verbranden. Tranen maken mijn blik wazig.

Het geeft niet, zeg ik tegen mezelf. Je hebt nog andere, duurzame dingen over, verborgen onder het papier en de rozenblaadjes. Een tabletkorteje. Een zilveren doosje van het Match Banket.

Ky's kompas en de blauwe tabletten van Xander.

Ik bewaar het kompas en de tabletten meestal niet in het zakje. Ze zijn te waardevol. Ik weet niet of de Officieren mijn spullen doorzoeken, maar ik ben er zeker van dat de andere meisjes dat doen.

Dus op de eerste dag in elk nieuw kamp neem ik het kompas en de blauwe tabletten mee naar buiten en begraaft ze diep in de aarde. Later ga ik ze weer halen. De geschenken zijn niet alleen allebei verboden, ze zijn ook onmisbaar: het kompas, goudkleurig en helder, kan me vertellen welke kant ik op moet gaan. En een blauw tablet met wat water houdt je een dag of twee in leven, dat heeft de Unie ons altijd verteld. Xander heeft er tientallen voor me gestolen; ik zou het er lang mee kunnen uithouden. De twee geschenken vormen de perfecte combinatie om te overleven.

Kon ik maar naar de Buiten Provincies om ze te gebruiken.

Op dit soort avonden – voor een verplaatsing – moet ik de plek terugvinden waar ik ze heb begraven, hopen dat ik het nog weet. Vanavond was ik als laatste binnen, mijn handen donker van de aarde op een ander deel van de akker. Daarom had ik zo'n haast om mijn han-

den te wassen; ik hoop dat Indie het met haar scherpe ogen niet heeft gezien toen ze achter me stond. Ik hoop dat ik geen aarde uit het zakje laat vallen en dat niemand de fonkelende klank hoort, het hoopgevende geluid, als het zilveren doosje en het kompas elkaar en het tabletkokertje raken.

In de werkkampen probeer ik te verbergen dat ik een Burger ben. Hoewel de Unie informatie over onze status meestal geheimhoudt, heb ik een paar meisjes horen vertellen dat zij hun tabletkokertjes moesten inleveren. Het betekent dat ze – door hun eigen fouten of die van hun ouders – hun burgerstatus zijn kwijtgeraakt. Ze zijn Dwalingen, net als Ky.

Er is maar één klasse lager dan Dwaling: Afwijking. Maar over Afwijkingen hoor je bijna nooit meer iets. Ze lijken verdwenen. En het is alsof de Dwalingen hun plaats hebben ingenomen – tenminste, in de manier waarop de collectieve ogen van de Unie naar hen kijken.

In Oria sprak nooit iemand over de Regels voor Herclassificatie, en ik maakte me altijd zorgen dat ik de Herclassificatie van mijn familie kon veroorzaken. Maar ik heb de regels kunnen opmaken uit Ky's verhaal en uit wat de meisjes elkaar op onbewaakte ogenblikken toefluisterden.

Zo werkt het: als een *ouder* Geherclassificeerd wordt, is dat geldig voor het hele gezin.

Maar als een *kind* Geherclassificeerd wordt, is dat niet zo. Het kind draagt zelf de last van de Wetsovertreding.

Ky is Geherclassificeerd vanwege zijn vader. En later is hij naar Oria gebracht toen de eerste zoon van de Markhams stierf. Ik besef nu pas in wat voor uitzonderlijke positie Ky heeft verkeerd: hij kon alleen uit de Buiten Provincies komen omdat iemand anders gestorven was, en omdat Patrick en Aida misschien een hogere positie binnen de Unie hadden dan wij vermoedden. Ik vraag me af wat er met hen is gebeurd. De gedachte doet me de rillingen over mijn rug lopen.

Maar ik spreek mezelf meteen toe: als ik wegga om Ky te zoeken zal dat mijn familie geen kwaad doen. Ik kan mijn eigen Herclassificatie veroorzaken, maar niet die van hen.

Aan die gedachte houd ik me vast – dat zij nog steeds veilig zullen zijn, en Xander ook, waar ik ook naartoe zal gaan.

‘Berichten,’ zegt de Officier als ze de hut binnenstapt. Het is die met de scherpe stem en de vriendelijke ogen. Ze knikt en begint onze namen op te lezen. ‘Mira Waring.’

Mira stapt naar voren. We kijken allemaal naar haar, en tellen. Mira krijgt drie berichten, zoals altijd. De Officier print ze en leest de velen papier voordat wij ze te zien krijgen, zodat we niet in de rij hoeven te staan voor het contactscherm.

Er is niets voor Indie.

En er is maar één bericht voor mij, van mijn ouders en Bram samen. Niets van Xander. Hij heeft nog nooit eerder een week overgeslagen.

Wat is er gebeurd? Ik klem mijn hand steviger om het zakje en hoor hoe het papier erin wordt verfrommeld.

‘Cassia,’ zegt de Officier. ‘Kom maar mee naar de centrale hal. We hebben een oproep voor je.’

De andere meisjes staren me verrast aan.

Dan snijdt een koude rilling door me heen. Ik weet wie dit moet zijn. Mijn Autoriteit, die me via het contactscherm in de gaten houdt.

Háár gezicht zie ik duidelijk voor me, al haar ijskoude trekken.

Ik wil niet.

‘Cassia,’ zegt de Officier. Ik kijk nog even om me heen, naar de meisjes, naar de hut die plotseling warm en gezellig lijkt, en sta op om achter haar aan te lopen. Ze leidt me over het pad naar de centrale hal en naar het contactscherm. Ik kan het de hele weg ernaartoe horen zoe-men.

Ik houd mijn ogen even neergeslagen voor ik naar het contactscherm opkijk. Geef jezelf een houding, je gezicht, je handen, je ogen. Richt je blik naar buiten, naar hen, zodat zij niet bij jou naar binnen kunnen kijken.

‘Cassia,’ zegt iemand, en het is een stem die ik ken.

Ik kijk op en geloof mijn eigen ogen niet.

Hij is hier.

Het contactscherm is leeg, en hij staat voor me, in levenden lijve.

Hij is hier.

Heelhuids en gezond en ongeschonden.

Hier.

Hij is niet alleen – er staat een Autoriteit achter hem – maar toch,
hij is...

Hier.

Ik sla mijn rode landkaarthanden voor mijn ogen, want ik kan niet
naar hem kijken.

‘Xander,’ zeg ik.

3

Ky

Het is anderhalve maand geleden dat we die jongen in het water legden. Nu lig ik in de modder en daalt het vuur op me neer.

Het is een lied, zeg ik tegen mezelf, zoals altijd. De basklanken van de zware schoten, de gillende sopranen, de tenor van mijn eigen angst. Het is allemaal deel van de muziek.

Probeer niet te vluchten. Ik heb het ook tegen de anderen gezegd, maar nieuwe lokkers luisteren nooit. Ze geloven wat de Unie hun verteld heeft toen ze op weg hiernaartoe waren: ‘Zit je tijd uit in de dorpen, dan zorgen we dat je over zes maanden weer naar huis kunt. Dan geven we je weer een burgerstatus.’

Niemand houdt het zes maanden uit.

Als ik uit de kuil klim zal ik geblakerde gebouwen zien, en versplinterde grijze saliestruiken. Verbrande lijken verspreid over de oranje zandgrond.

En nu wordt het lied onderbroken en ik vloek. De luchtschepen bewegen. Ik weet wat hun vuur aantrekt.

Vanochtend vroeg kraakten er laarzen achter me in de rijp. Ik keek niet achterom wie me naar de rand van het dorp was gevolgd.

‘Wat ben je aan het doen?’ vroeg iemand. Ik herkende de stem niet, maar dat zegt niet zoveel. Ze sturen voortdurend nieuwe mensen vanuit het kamp naar de dorpen. We gaan hier steeds sneller dood.

Al voor ze me in Oria die trein in duwden, wist ik dat de Unie ons nooit zou laten vechten. Daar hebben ze genoeg technologie en goed getrainde Officieren voor. Mensen die geen Dwalingen of Afwijklingen zijn.

Wat de Unie nodig heeft – wat wij voor hen zijn – zijn lichamen. Lokdorpingen. Ze verplaatsen ons. Zetten ons neer op plekken waar

ze de Vijand vuur willen ontlokken. Ze willen de Vijand laten denken dat de Buiten Provincies nog steeds leefbaar en bewoond zijn, maar de enige mensen die ik hier heb gezien zijn mensen zoals wij. Uit de lucht gevallen met net genoeg om in leven te blijven tot de Vijand ons doodt.

Niemand gaat naar huis.

Behalve ik. Ik ben al thuis. Vroeger was ik thuis in de Buiten Provincies.

‘De sneeuw,’ zei ik tegen de nieuweling. ‘Ik kijk naar de sneeuw.’

‘Het sneeuwt hier niet,’ zei hij schamper.

Ik gaf geen antwoord. Ik bleef kijken naar de top van het dichtstbijzijnde rotsplateau. Je zou het eens moeten zien, witte sneeuw op rode rotsen. Als de sneeuw smelt verandert die van wit in kristalhelder, en schijnen er regenbogen doorheen. Ik ben al eens eerder zo hoog geweest toen er sneeuw viel. Prachtig zoals die zacht over de winterdode planten lag.

Achter me hoorde ik hem omdraaien en terug rennen naar het kamp. ‘Moet je kijken op het rotsplateau!’ riep hij en de anderen sprongen op en riepen opgewonden terug.

‘We gaan naar boven om sneeuw te halen, Ky!’ riep iemand even later. ‘Kom mee.’

‘Dat haal je niet,’ zei ik. ‘Het smelt te snel.’

Maar niemand luisterde naar mij. De Autoriteiten houden ons nog steeds dorstig en het beetje water dat we hebben smaakt naar de binnenkant van onze veldflessen. De dichtstbijzijnde rivier is nu echt vergiftigd en het regent zelden.

Een koude slok fris water. Ik begrijp wel waarom ze ernaartoe wilden.

‘Weet je het zeker?’ riep een van hen terug naar mij, en ik knikte weer.

‘Ga jij mee, Vick?’ riep iemand.

Vick stond op, schermde zijn harde blauwe ogen af met zijn hand en spuugde op de berijpte salie. ‘Nee,’ zei hij. ‘Ky zegt dat het gesmolten is voor we er zijn. En we moeten nog graven delven.’

‘Jullie laten ons altijd maar graven,’ klaagde een van de lokkers. ‘We

moeten ons gedragen als boeren. Dat zegt de Unie? Hij had gelijk. Ze willen dat we wintergewassen planten met de schoppen en de zaden uit de dorpsschuren en dat we de lijken gewoon laten liggen. In sommige dorpen doen ze dat, heb ik gehoord van andere lokkers. Ze laten de dode lichamen liggen voor de Unie of de Vijand of voor dieren die ze lusten.

Maar Vick en ik begraven mensen. Het begon met de jongen en de rivier, en niemand heeft ons nog tegengehouden.

Vick lachte; het klonk koud. Er zijn hier geen Autoriteiten of Officieren, daarom is hij de officieuze leider geworden. Soms vergeten de anderen dat hij helemaal niets te zeggen heeft in de Unie. En dat hij een Dwaling is, vergeten ze ook. 'Ik laat je helemaal niks doen. Ky ook niet. Je weet wie dat wel doet, en als je daar je geluk wilt beproeven houd ik je niet tegen.'

De zon klom hoger en zij ook. Ik keek een tijdje naar ze. Met hun zwarte burgerkleding leken ze door de afstand tussen het dorp en het rotsplateau net mieren die uitzwermden over een heuvel. Toen stond ik op om weer aan het werk te gaan, kuilen graven op het kerkhof voor wie waren omgekomen bij de beschietingen van de vorige avond.

Vick en de anderen werkten naast me. We moesten zeven gaten graven. Niet echt veel, als je bedacht dat er bij de heftige beschietingen bijna honderd van ons hadden kunnen sneuvelen.

Ik bleef met mijn rug naar de klimmers staan zodat ik niet hoefde te zien hoe alle sneeuw verdwenen was tegen de tijd dat ze het rotsplateau bereikten. Omhoog klimmen was tijdverspilling.

Het is ook tijdverspilling om aan mensen te denken die weg zijn. En als ik zie hoe het er hier aan toe gaat, heb ik niet veel tijd te verliezen.

Maar ik kan er niets aan doen.

Toen ik op mijn eerste avond in het Esdoornkwartier uit het raam van mijn nieuwe slaapkamer keek, was er helemaal niets dat vertrouwd was of net als thuis. Dus draaide ik me om. Toen kwam Aida binnen, en ze leek genoeg op mijn moeder om me weer rustig te laten ademhalen.

Ze stak haar hand naar me uit met het kompas erin. 'Onze ouders